

Gramatické formalismy pro ZPJ II

Aleš Horák

E-mail: hales@fi.muni.cz
http://nlp.fi.muni.cz/poc_lingv/

Obsah:

- HPSG – Head-driven Phrase Structure Grammar
- Metagramatika systému synt

HPSG – Head-driven Phrase Structure Grammar

- HPSG, Head-driven Phrase Structure Grammar – Pollard & Sag, 1994
- navazuje na Gazdar, Generalized Phrase Structure Grammar, 1985
- lexikalizovaná teorie generativní gramatiky přirozeného jazyka
- *neterminály* CFG jsou nahrazeny **příznakovými strukturami**
- založená na **omezeních** (constraints)
- modeluje jazyk pomocí **deklarativních** omezení typovaných struktur
- **příznaky** jsou propojeny pomocí **strukturního sdílení**, tedy předáváním proměnných mezi podstrukturami dané struktury
- HPSG je **nederivační**, na rozdíl od jiných formalismů, kde jsou různé úrovně syntaktické struktury sekvenčně odvozovány pomocí transformačních operací

HPSG – Head-driven Phrase Structure Grammar

- HPSG, Head-driven Phrase Structure Grammar – Pollard & Sag, 1994
- navazuje na Gazdar, Generalized Phrase Structure Grammar, 1985
- lexikalizovaná teorie generativní gramatiky přirozeného jazyka
- *neterminály* CFG jsou nahrazeny **příznakovými strukturami**
- založená na *omezeních* (constraints)
- modeluje jazyk pomocí *deklarativních* omezení typovaných struktur
- **příznaky** jsou propojeny pomocí *strukturního sdílení*, tedy předáváním proměnných mezi podstrukturami dané struktury
- HPSG je *nederivační*, na rozdíl od jiných formalismů, kde jsou různé úrovně syntaktické struktury sekvenčně odvozovány pomocí transformačních operací

HPSG – Head-driven Phrase Structure Grammar

- HPSG, Head-driven Phrase Structure Grammar – Pollard & Sag, 1994
- navazuje na Gazdar, Generalized Phrase Structure Grammar, 1985
- lexikalizovaná teorie generativní gramatiky přirozeného jazyka
- *neterminály* CFG jsou nahrazeny **příznakovými strukturami**
- založená na *omezeních* (constraints)
- modeluje jazyk pomocí *deklarativních* omezení typovaných struktur
- **příznaky** jsou propojeny pomocí *strukturního sdílení*, tedy předáváním proměnných mezi podstrukturami dané struktury
- HPSG je *nederivační*, na rozdíl od jiných formalismů, kde jsou různé úrovně syntaktické struktury sekvenčně odvozovány pomocí transformačních operací

HPSG – Head-driven Phrase Structure Grammar

- HPSG, Head-driven Phrase Structure Grammar – Pollard & Sag, 1994
- navazuje na Gazdar, Generalized Phrase Structure Grammar, 1985
- lexikalizovaná teorie generativní gramatiky přirozeného jazyka
- *neterminály CFG jsou nahrazeny příznakovými strukturami*
- založená na omezeních (constraints)
- modeluje jazyk pomocí deklarativních omezení typovaných struktur
- *příznaky* jsou propojeny pomocí strukturního sdílení, tedy předáváním proměnných mezi podstrukturami dané struktury
- HPSG je nederivační, na rozdíl od jiných formalismů, kde jsou různé úrovně syntaktické struktury sekvenčně odvozovány pomocí transformačních operací

HPSG – Head-driven Phrase Structure Grammar

- HPSG, Head-driven Phrase Structure Grammar – Pollard & Sag, 1994
- navazuje na Gazdar, Generalized Phrase Structure Grammar, 1985
- lexikalizovaná teorie generativní gramatiky přirozeného jazyka
- *neterminály* CFG jsou nahrazeny **příznakovými strukturami**
- založená na **omezeních** (constraints)
- modeluje jazyk pomocí **deklarativních** omezení typovaných struktur
- **příznaky** jsou propojeny pomocí **strukturního sdílení**, tedy předáváním proměnných mezi podstrukturami dané struktury
- HPSG je **nederivační**, na rozdíl od jiných formalismů, kde jsou různé úrovně syntaktické struktury sekvenčně odvozovány pomocí transformačních operací

HPSG – Head-driven Phrase Structure Grammar

- HPSG, Head-driven Phrase Structure Grammar – Pollard & Sag, 1994
- navazuje na Gazdar, Generalized Phrase Structure Grammar, 1985
- lexikalizovaná teorie generativní gramatiky přirozeného jazyka
- *neterminály* CFG jsou nahrazeny příznakovými strukturami
- založená na omezeních (constraints)
- modeluje jazyk pomocí deklarativních omezení typovaných struktur
- příznaky jsou propojeny pomocí strukturního sdílení, tedy předáváním proměnných mezi podstrukturami dané struktury
- HPSG je nederivační, na rozdíl od jiných formalismů, kde jsou různé úrovně syntaktické struktury sekvenčně odvozovány pomocí transformačních operací

HPSG – Head-driven Phrase Structure Grammar

- HPSG, Head-driven Phrase Structure Grammar – Pollard & Sag, 1994
- navazuje na Gazdar, Generalized Phrase Structure Grammar, 1985
- lexikalizovaná teorie generativní gramatiky přirozeného jazyka
- *neterminály* CFG jsou nahrazeny **příznakovými strukturami**
- založená na **omezeních** (constraints)
- modeluje jazyk pomocí **deklarativních** omezení typovaných struktur
- **příznaky** jsou propojeny pomocí **strukturního sdílení**, tedy předáváním proměnných mezi podstrukturami dané struktury
- HPSG je **nederivační**, na rozdíl od jiných formalismů, kde jsou různé úrovně syntaktické struktury sekvenčně odvozovány pomocí transformačních operací

HPSG – Head-driven Phrase Structure Grammar

- HPSG, Head-driven Phrase Structure Grammar – Pollard & Sag, 1994
- navazuje na Gazdar, Generalized Phrase Structure Grammar, 1985
- lexikalizovaná teorie generativní gramatiky přirozeného jazyka
- *neterminály* CFG jsou nahrazeny příznakovými strukturami
- založená na omezeních (constraints)
- modeluje jazyk pomocí deklarativních omezení typovaných struktur
- příznaky jsou propojeny pomocí strukturního sdílení, tedy předáváním proměnných mezi podstrukturami dané struktury
- HPSG je nederivační, na rozdíl od jiných formalismů, kde jsou různé úrovně syntaktické struktury sekvenčně odvozovány pomocí transformačních operací

HPSG – Head-driven Phrase Structure Grammar – pokrač.

- gramatika je v HPSG modelována pomocí uspořádaných příznakových struktur, které korespondují s typy výrazů přirozeného jazyka a jejich částmi
- cílem teorie je detailní specifikace, které příznakové struktury jsou přípustné
- příznakové struktury definují omezení hodnoty příznaků mohou být jednoho ze čtyř typů
 - atomy
 - příznakové struktury
 - množiny příznakových struktur ($\{\dots\}$)
 - nebo seznamy příznakových struktur ($<\dots>$)

HPSG – Head-driven Phrase Structure Grammar – pokrač.

- gramatika je v HPSG modelována pomocí uspořádaných příznakových struktur, které korespondují s typy výrazů přirozeného jazyka a jejich částmi
- cílem teorie je detailní specifikace, které příznakové struktury jsou přípustné
- příznakové struktury definují omezení hodnoty příznaků mohou být jednoho ze čtyř typů
 - atomy
 - příznakové struktury
 - množiny příznakových struktur ($\{\dots\}$)
 - nebo seznamy příznakových struktur ($<\dots>$)

HPSG – Head-driven Phrase Structure Grammar – pokrač.

- gramatika je v HPSG modelována pomocí uspořádaných příznakových struktur, které korespondují s typy výrazů přirozeného jazyka a jejich částmi
- cílem teorie je detailní specifikace, které příznakové struktury jsou přípustné
- příznakové struktury definují omezení hodnoty příznaků mohou být jednoho ze čtyř typů
 - atomy
 - příznakové struktury
 - množiny příznakových struktur ($\{\dots\}$)
 - nebo seznamy příznakových struktur ($<\dots>$)

HPSG – lexikální hlava

- **slova** (lexikální položky) obsahují **hodně informací** – podle psycholinguistiky se podobá *zpracování v lidském mozku*
- **lexikální hlava** – základní prvek frázové struktury HPSG
lexikální hlava = jedno slovo, jehož položka specifikuje informace, které určují základní gramatické **vlastnosti fráze**, kterou hlava zastupuje
gramatické vlastnosti zahrnují:
 - morfologické informace (part-of-speech, POS)
 N zastupuje NP, VP zastupuje S, V zastupuje VP
 - relace závislosti (např. valenční rámec slovesa)
- lexikální hlava obsahuje také klíčové **sémantické informace**, které sdílí se zastupovanou frází

HPSG – lexikální hlava

- **slova** (lexikální položky) obsahují **hodně informací** – podle psycholinguistiky se podobá *zpracování v lidském mozku*
- **lexikální hlava** – základní prvek frázové struktury HPSG
lexikální hlava = jedno slovo, jehož položka specifikuje informace, které určují základní gramatické **vlastnosti fráze**, kterou hlava zastupuje
gramatické vlastnosti zahrnují:
 - morfologické informace (part-of-speech, POS)
N zastupuje NP, VP zastupuje S, V zastupuje VP
 - relace závislosti (např. valenční rámec slovesa)
- lexikální hlava obsahuje také klíčové **sémantické informace**, které sdílí se zastupovanou frází

HPSG – lexikální hlava

- slova (lexikální položky) obsahují hodně informací – podle psycholinguistiky se podobá zpracování v lidském mozku
- lexikální hlava – základní prvek frázové struktury HPSG
lexikální hlava = jedno slovo, jehož položka specifikuje informace, které určují základní gramatické vlastnosti fráze, kterou hlava zastupuje
gramatické vlastnosti zahrnují:
 - morfologické informace (part-of-speech, POS)
N zastupuje NP, VP zastupuje S, V zastupuje VP
 - relace závislosti (např. valenční rámec slovesa)
- lexikální hlava obsahuje také klíčové sémantické informace, které sdílí se zastupovanou frází

HPSG – lexikální hlava

- slova (lexikální položky) obsahují hodně informací – podle psycholinguistiky se podobá zpracování v lidském mozku
- lexikální hlava – základní prvek frázové struktury HPSG
lexikální hlava = jedno slovo, jehož položka specifikuje informace, které určují základní gramatické vlastnosti fráze, kterou hlava zastupuje
gramatické vlastnosti zahrnují:
 - morfologické informace (part-of-speech, POS)
N zastupuje NP, VP zastupuje S, V zastupuje VP
 - relace závislosti (např. valenční rámec slovesa)
- lexikální hlava obsahuje také klíčové sémantické informace, které sdílí se zastupovanou frází

HPSG – struktury

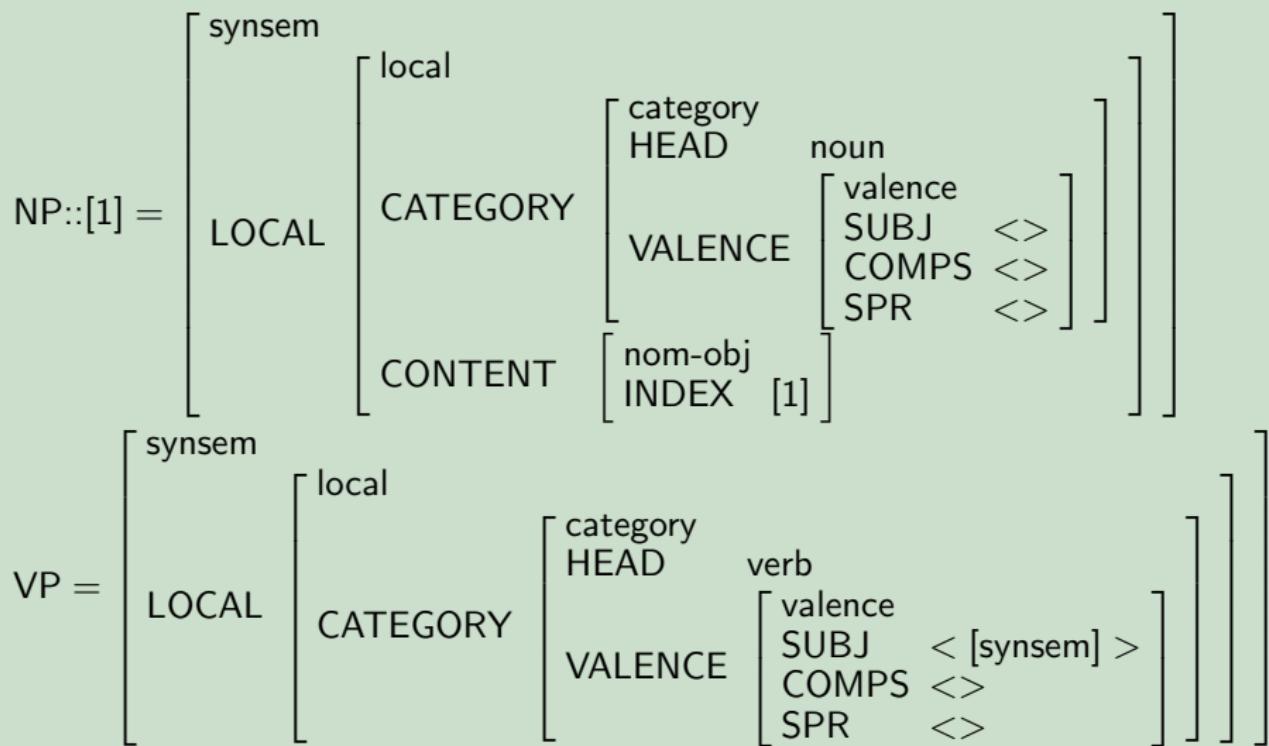
HPSG struktury jsou **typované příznakové struktury**

zapisují se pomocí AVM – **příznaky** velkými písmeny, **typy** malými

word	% slovo <i>jde</i>
PHON	< jde >
	synsem
	SYNSEM
	CATEGORY
	HEAD
	category
	verb
	VFORM finite
	AUX –
	INV –
	PRD –
	VALENCE
	val
	SUBJECT < NP[nom]::[1] >
	COMPLEMENTS <>
	SPECIFIER <>
	CONTENT
	jít
	KDO[1]
	index
	PERSON 3rd
	NUMBER singular

HPSG – syntaktické kategorie

symboly **syntaktických kategorií** – zkratky určitých příznakových popisů:

HPSG – lexikální položky

velké množství akcí je v **lexikonu**:

JÍT	CATEGORY	HEAD	verb
	VALENCE	SUBJ	< NP::[1] >
	CONTENT	COMPS	<>

JÍT	jít		
	KDO	[1]	

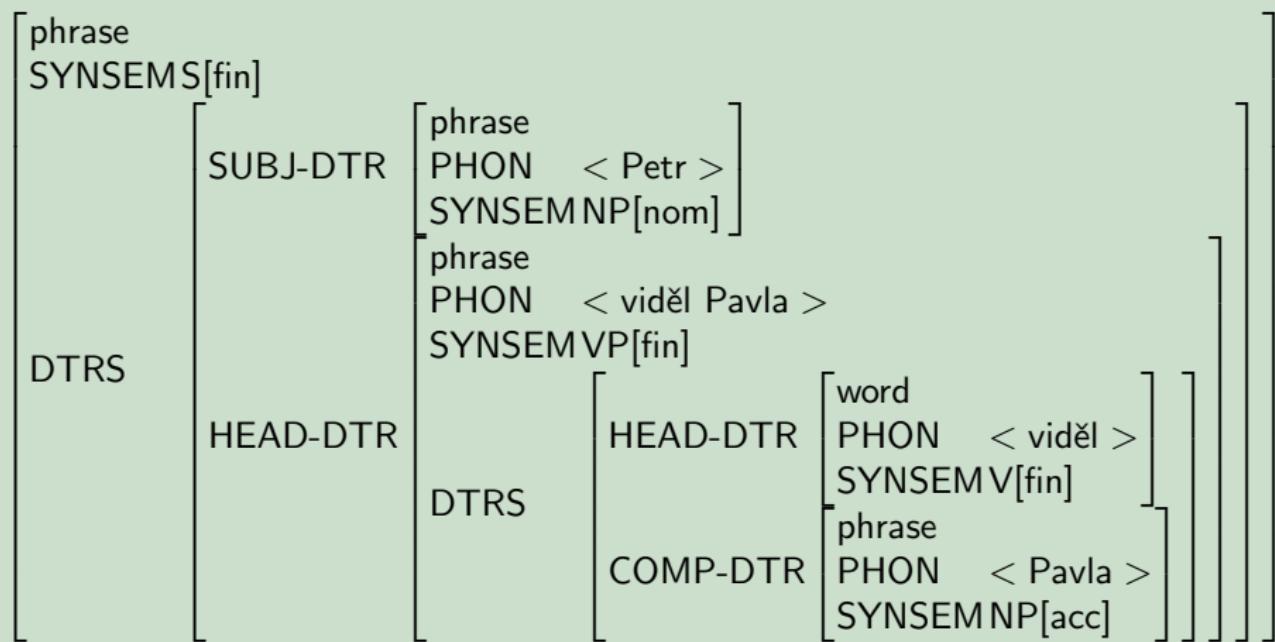
DÁT	CATEGORY	HEAD	verb
	VALENCE	SUBJ	< NP::[1] >
	CONTENT	COMPS	< NP::[2],NP::[3] >

DÁT	dát		
	KDO	[1]	
	CO	[2]	

DÁT	KOMU	[3]	

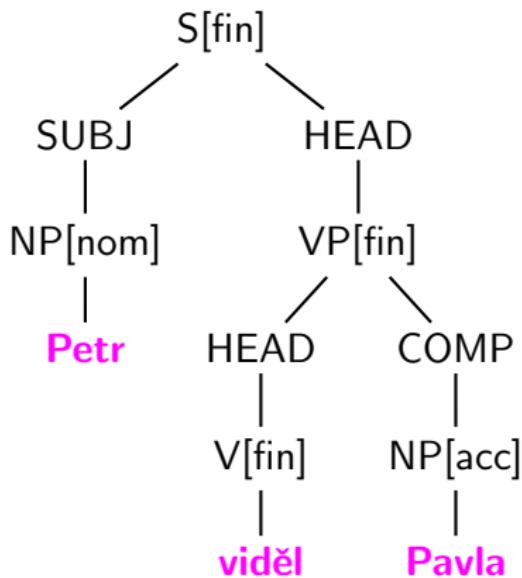
HPSG – fráze

reprezentace **frází** – v HPSG obdoba reprezentace **slov**
navíc příznak **DAUGHTERS** – struktura členů fráze

HPSG – fráze – pokrač.

pro snazší čtení popisů frází používáme **stromový zápis**:

ve skutečnosti se ovšem jedná o **příznakovou strukturu**, ne strom!

HPSG – dobře utvořené příznakové struktury

dobře utvořené příznakové struktury musí splňovat **omezení daná gramatikou**

příznaková struktura je **dobře utvořená** \Leftrightarrow :

- každý uzel splňuje **omezení geometrie příznaku**
- každá uzel vstupního slova splňuje **omezení některé lexikální položky**
- každý frázový uzel splňuje **frázová omezení** – **omezení přímé dominance** (immediate dominance), **omezení hlavových příznaků** (head feature), **valenční omezení**, ...

omezení geometrie příznaku specifikují:

- s jakými **typy** se pracuje
- jaká je použitá **typová hierarchie** – který typ je podtypem jiného typu
- pro každý typ – jaké příznaky přísluší tomuto typu
- pro každý typ a každý příznak – jakých typů mohou být hodnoty tohoto příznaku

HPSG – dobře utvořené příznakové struktury

dobře utvořené příznakové struktury musí splňovat **omezení daná gramatikou**

příznaková struktura je **dobře utvořená** \Leftrightarrow :

- každý uzel splňuje **omezení geometrie příznaku**
- každá uzel vstupního slova splňuje **omezení některé lexikální položky**
- každý frázový uzel splňuje **frázová omezení** – *omezení přímé dominance* (immediate dominance), *omezení hlavových příznaků* (head feature), *valenční omezení*, ...

omezení geometrie příznaku specifikují:

- s jakými **typy** se pracuje
- jaká je použitá **typová hierarchie** – který typ je podtypem jiného typu
- pro každý typ – jaké příznaky přísluší tomuto typu
- pro každý typ a každý příznak – jakých typů mohou být hodnoty tohoto příznaku

HPSG – dobře utvořené příznakové struktury

dobře utvořené příznakové struktury musí splňovat **omezení daná gramatikou**

příznaková struktura je **dobře utvořená** \Leftrightarrow :

- každý uzel splňuje **omezení geometrie příznaku**
- každá uzel vstupního slova splňuje **omezení některé lexikální položky**
- každý frázový uzel splňuje **frázová omezení** – *omezení přímé dominance* (immediate dominance), *omezení hlavových příznaků* (head feature), *valenční omezení*, ...

omezení geometrie příznaku specifikují:

- s jakými **typy** se pracuje
- jaká je použitá **typová hierarchie** – který typ je podtypem jiného typu
- pro každý typ – jaké příznaky přísluší tomuto typu
- pro každý typ a každý příznak – jakých typů mohou být hodnoty tohoto příznaku

HPSG – deklarace typu

pro popis omezení geometrie příznaku se používají **typové deklarace**:

category: [HEAD: head, VALENCE: valence]

head # příznaková struktura složená z příznakových struktur

noun: [CASE: case]

verb: [VFORM: vform, AUX: boolean, INV: boolean]

prep: [PFORM: pform]

...

vform # jednoduchý příznak, forma slovesa – možné hodnoty:

fin # určitý tvar slovesa

inf # neurčitý tvar slovesa – infinitive

...

case # jednoduchý příznak, gramatický pád

nom # 1. pád, nominativ

acc # 4. pád, akuzativ

...

HPSG – dobře utvořená slova a fráze

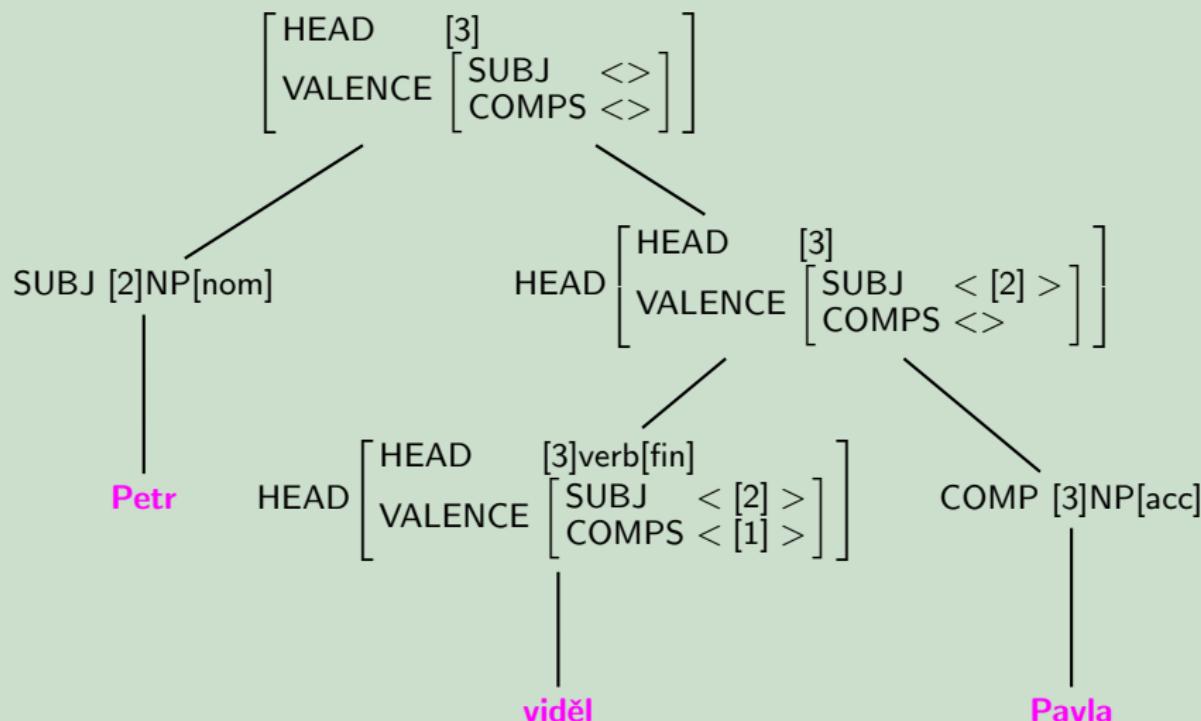
- každé vstupní **slovo** musí splňovat některou **lexikální položku**
- **fráze** musí splňovat **frázová omezení**:
 - **omezení přímé dominance** – schéma head-subject, schéma head-complement, ...
 - **omezení hlavových příznaků** – pro každou frázi, která má hlavu, musí být hlavové příznaky fráze shodné s hlavovými příznaky potomka, který je hlavou
 - **valenční omezení** – pro každý z valenčních příznaků (SUBJECT, COMPLEMENTS, ...) – hodnota příznaku na hlavové frázi musí odpovídat hodnotě na potomku, který je hlavou, míinus ty příznaky, které jsou splněny některým z nehlavových potomků

HPSG – dobře utvořená slova a fráze

- každé vstupní **slovo** musí splňovat některou **lexikální položku**
- **fráze** musí splňovat **frázová omezení**:
 - **omezení přímé dominance** – schéma head-subject, schéma head-complement, ...
 - **omezení hlavových příznaků** – pro každou frázi, která má hlavu, musí být hlavové příznaky fráze shodné s hlavovými příznaky potomka, který je hlavou
 - **valenční omezení** – pro každý z valenčních příznaků (SUBJECT, COMPLEMENTS, ...) – hodnota příznaku na hlavové frázi musí odpovídat hodnotě na potomku, který je hlavou, míinus ty příznaky, které jsou splněny některým z nehlavových potomků

HPSG – dobře utvořené příznakové struktury

omezení ve větě ‘Petr viděl Pavla.’:

Metagramatika systému synt

3 formy (meta)gramatiky:

- metagramatika (G1)

- pravidla s kombinatorickými konstrukty + globální omezení pořadí
- akce (= gramatické testy + kontextové akce)
- česká lingvistická tradice – závislostní struktury, kontrola shody, pravidla pro pořadí slov, ...

- generovaná gramatika (G2)

- bezkontextová pravidla
- akce

- expandovaná gramatika (G3)

- jen bezkontextová pravidla

Metagramatika systému synt

3 formy (meta)gramatiky:

- metagramatika (G1)
 - pravidla s kombinatorickými konstrukty + globální omezení pořadí
 - akce (= gramatické testy + kontextové akce)
 - česká lingvistická tradice – závislostní struktury, kontrola shody, pravidla pro pořadí slov, ...
- generovaná gramatika (G2)
 - bezkontextová pravidla
 - akce
- expandovaná gramatika (G3)
 - jen bezkontextová pravidla

Metagramatika systému synt

3 formy (meta)gramatiky:

- metagramatika (G1)

- pravidla s kombinatorickými konstrukty + globální omezení pořadí
- akce (= gramatické testy + kontextové akce)
- česká lingvistická tradice – závislostní struktury, kontrola shody, pravidla pro pořadí slov, ...

- generovaná gramatika (G2)

- bezkontextová pravidla
- akce

- expandovaná gramatika (G3)

- jen bezkontextová pravidla

Metagramatika – kombinatorické konstrukty

kombinatorické konstrukty se používají pro generování variant pořadí daným terminálů a neterminálů

hlavní kombinatorické konstrukty:

- `order()` generuje všechny možné permutace zadaných komponent
- `first()` argument musí být na prvním místě
- `rhs()` doplní všechny pravé strany svého argumentu

```
/* budu se ptát */
```

```
clause ===> order(VBU,R,VRI)
```

```
/* který ... */
```

```
relclause ===> first(relprongr) rhs(clause)
```

Metagramatika – kombinatorické konstrukty

kombinatorické konstrukty se používají pro generování variant pořadí daným terminálů a neterminálů

hlavní kombinatorické konstrukty:

- `order()` generuje všechny možné permutace zadaných komponent
- `first()` argument musí být na prvním místě
- `rhs()` doplní všechny pravé strany svého argumentu

```
/* budu se ptát */
```

```
clause ===> order(VBU,R,VRI)
```

```
/* který ... */
```

```
relclause ===> first(relprongr) rhs(clause)
```

Metagramatika – typy pravidel

- \rightarrow normální CF pravidlo
- $-->$ vložit **intersegment** mezi každé dva prvky
- $=>$ + kontrola správného pořadí příklonek
- $==>$ intersegmenty na začátku a konci RHS, spojky, ...

```
ss -> conj clause
/* budu muset číst */
futmod --> VBU VOI VI
/* byl bych býval */
cpredcondgr ==> VBL VBK VBLL
/* musím se ptát */
clause ===> VO R VRI
```

clause pravidla se zadávají pomocí pravidlových vzorů

Metagramatika – globální omezení pořadí

globální omezení pořadí zakazuje některé kombinace pořadí preterminálů

%enclitic – které preterminály jsou brány jako **příklonky**

%order – zajišťuje dodržení precedenze zadaných preterminálů

```
/* jsem, bych, se */
```

```
%enclitic = (VB12, VBK, R)
```

```
/* byl — četl, ptal, musel */
```

```
%order VBL = {VL, VRL, VOL}
```

Metagramatika – generativní konstrukty

skupina výrazů **%list_*** – produkují nová pravidla pro seznamy
(s oddělovači/bez oddělovačů, s různými testy na shody, ...)

```
/* (nesmím) zapomenout udelat - to forget to do */
%list_nocoord vi_list
vi_list -> VI

%list_coord_case_number_gender np
/* krasny pes a mala kocka - beautiful dog and small cat */
np -> left_modif np
```

koncovky ***_case**, ***_number_gender** and ***_case_number_gender** určují
typ shody

Metagramatika – pravidlové vzory

pravidla pro slovesné skupiny – cca 40% všech pravidel metagramatiky
pravidlové vzory **%group** – definují časté skupiny konstrukcí v pravidlech

```
%group verbP={  
    V:      verb_rule_schema($@,"(#1)")  
            groupflag($1,"head"),  
    VR R: verb_rule_schema($@,"(#1 #2)")  
            groupflag($1,"head"),  
}  
  
%template clause =====> order(RHS)  
  
/* ctu/ptam se - I am reading/I am asking */  
clause %> group(verbP) vi_list  
        verb_rule_schema($@,#2")  
        depends(getgroupflag($1,"head"), $2)
```

Metagramatika – pravidlové vzory – pokrač.

- předchozí příklad – skupina **verbP** = dvě skupiny preterminálů (**V** a **VR R**) s příslušnými akcemi
- v **clause** expanduje postupně na obě pravé strany
- **(get)groupflag** – odkaz na prvek uvnitř %group
- **vzor celého pravidla** – speciální pravidlová šipka **%> %<**
template definuje vzor každého pravidla s **%>**

Metagramatika – úrovně pravidel

- používá se pro **ohodnocení** výstupních stromů pro jejich **třídění**
- doplněk trénování na velkých **stromových korpusech** (které nejsou ☺)
- zadané **lingvistou** – specialistou na vývoj gramatiky
- **základní úroveň** – 0, **vyšší úrovně** – méně frekventované fenomeny
- pravidla vyšších úrovní mohou být v průběhu analýzy **zapnuté/vypnuty**

```
3:np -> adj_group  
propagate_case_number_gender($1)
```

Gramatika G2 – kontextové akce

- gramatické **testy na shody** – pád, rod, číslo
- **testy na zanoření vedlejších vět** – **test_comma**
- akce pro specifikaci **závislostních hran**
- akce **typové kontroly** logických konstrukcí

```
np -> adj_group np
rule_schema($@, "lwtx(awtx(#1) and awtx(#2))")
rule_schema($@, "lwtx([[awt(#1),#2],x]))")
```

rule_schema – schéma pro tvorbu logické konstrukce ze subkonstrukcí
projdou jenom kombinace, které **typově vyhovují** danému schématu

Expandovaná gramatika G3

- překlad testů na shody do CF pravidel
- v češtině – 7 gramatických pádů, dvě čísla a 4 rody → 56 možných variant pro plnou shodu mezi dvěma prvky

počty pravidel

metagramatika G1	253
gramatika G2	3091
expandovaná gramatika G3	11530

Systém synt – příklad logické analýzy

vyhodnocení **rule_schema** pro **np** 'pečené kuře'

```
4, 6, -npnl -> . left_modif np .: k1gNnSc145
agree_case_number_gender_and_propagate OK
rule_schema: 2 nterms, 'lwtx(awtx(#1) and awtx(#2))'
```

And constrs, Abstr and Exi vars are just gathered

1 (1x1) constructions:

$$\lambda w_2 \lambda t_3 \lambda x_4 ([\mathbf{pečený}_{w_2 t_3}, x_4] \wedge [\mathbf{kuře}_{w_2 t_3}, x_4]) \dots (\text{oř})_{\tau \omega}$$

And constrs: none added

Exi vars: none added

Systém synt – příklad logické analýzy – pokrač.

vyhodnocení **verb_rule_schema** pro celou **clause**

verb_rule_schema: 3 groups

no acceptable subject found: supplying an inexplicit one

inexplicit subject: k3xPgMnSc1,k3xPgInSc1: *On*...

Clause valency list: jíst <v>#1:(1)hA-#2:(2)hPTc1, ...

Verb valency list: jíst <v>#2:hH-#1:hPTc4ti

Matched valency list: jíst <v>#2:(1)hH-#1:(2)hPTc4ti

time span: $\lambda t_{12} \mathbf{dnes}_{tt_{12}} \dots (o\tau)$

frequency: **Onc**...(($o(o\tau))\pi$) $_\omega$

verbal object: $x_{15} \dots (o(o\pi)(o\pi))$

present tense clause:

$\lambda w_{17} \lambda t_{18} (\exists i_{10}) (\exists x_{15}) (\exists i_{16}) ([\mathbf{Does}_{w_{17}t_{18}}, On, [\mathbf{Imp}_{w_{17}}, x_{15}]] \wedge [\mathbf{večeře}_{w_{17}t_{18}}, i_{10}]) \wedge [\mathbf{pečený}_{w_{17}t_{18}}, i_{16}] \wedge [\mathbf{kuře}_{w_{17}t_{18}}, i_{16}] \wedge x_{15} = [\mathbf{jist}, i_{16}]_{w_{17}} \wedge [[\mathbf{k}_{w_{17}t_{18}}, i_{10}]_{w_{17}}, x_{15}]) \dots \pi$

clause:

$\lambda w_{19} \lambda t_{20} [\mathbf{P}_{t_{20}}, [\mathbf{Onc}_{w_{19}}, \lambda w_{17} \lambda t_{18} (\exists i_{10}) (\exists x_{15}) (\exists i_{16}) ([\mathbf{Does}_{w_{17}t_{18}}, On, [\mathbf{Imp}_{w_{17}}, x_{15}]] \wedge [\mathbf{večeře}_{w_{17}t_{18}}, i_{10}] \wedge [\mathbf{pečený}_{w_{17}t_{18}}, i_{16}] \wedge [\mathbf{kuře}_{w_{17}t_{18}}, i_{16}] \wedge x_{15} = [\mathbf{jist}, i_{16}]_{w_{17}} \wedge [[\mathbf{k}_{w_{17}t_{18}}, i_{10}]_{w_{17}}, x_{15}])], \lambda t_{12} \mathbf{dnes}_{tt_{12}}] \dots \pi$